

RUE TRAVERSE 9

COLLOQUE

DE 8H30 À 14H

« QUELS DEVENIRS POUR NOS ÉGLISES ? »

PROGRAMME & BILLETTERIE

EN LIGNE VIA WWW.CCSTP.BE

PAF : 15 EUROS REPAS COMPRIS

5 EUROS SANS REPAS

(GRATUIT - 18 ANS)

(SUR DEMANDE VIA LE 0471/226.883)

CONTACT > 0471/226.883

CLÔTURE DES INSCRIPTIONS LE MERCREDI 4 MARS.

SAMEDI
7 MARS
2020

Une organisation du groupe « Patrimoine » des communes de Gouvy, Stoumont, Trois-Ponts, Vielsalm, du Centre-Culturel Stavelot - Trois-Ponts, de la Maison de l'Urbanisme Famenne Ardenne, de la Fondation Rurale de Wallonie en collaboration avec le Parc Naturel des Deux Ourthes et le musée en Piconrue de Bastogne. Avec le soutien de la Région Wallonne et des communes partenaires.

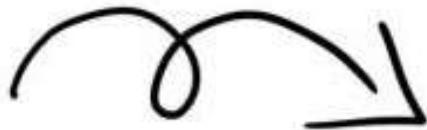
L'avenir des églises paroissiales en Flandre – *kerkenbeleidsplannen*

Jonas Danckers (CRKC-PARCUM)

PARCUM, museum en expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur

Centrum voor
Religieuze Kunst
en Cultuur vzw

Vanaf 2020 gaan wij verder
onder een nieuwe naam

PARCUM

www.parcum.be

parcum.be

PARCUM

Museum Erfgoedadvies Agenda Contact

Blog Over PARCUM Plan je bezoek

Search icon

❖ Museum & erfgoedadvies

PARCUM is het door de Vlaamse overheid erkende museum en expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur. Bij PARCUM vinden we dat religieus erfgoed een inspiratiebron en uitnodiging tot dialoog kan zijn voor iedereen.

[Ontdek het museum →](#)

[Advies voor jouw erfgoed →](#)

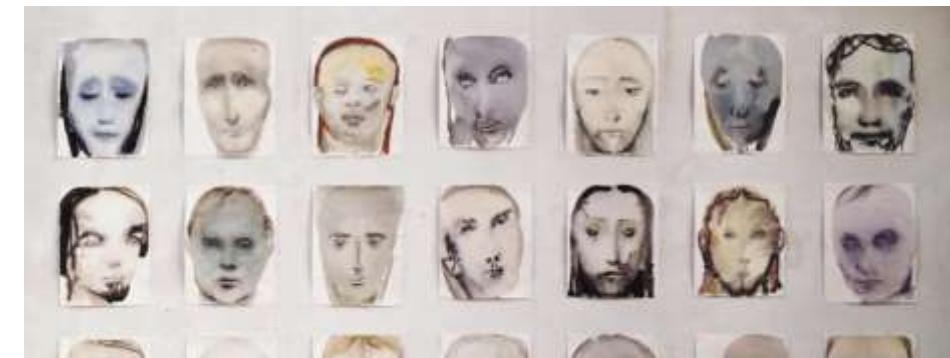

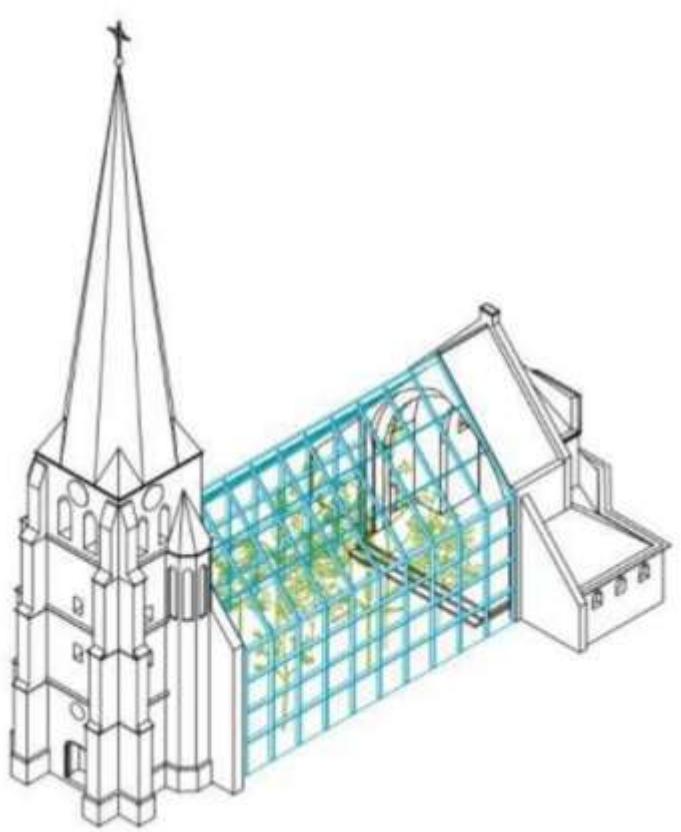
« Plan de gestion des édifices religieux » en Flandre
(objectif, mise en place, premiers résultats, réaffectations envisagées – exemples)

Centre Interdiocésain du Patrimoine et des Arts Religieux

Église et église pendant
l'Ancien Régime

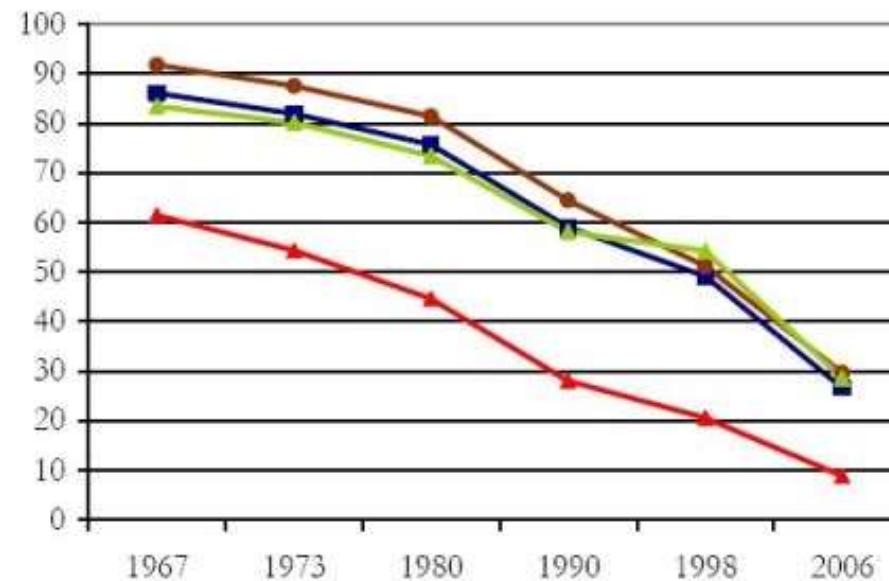
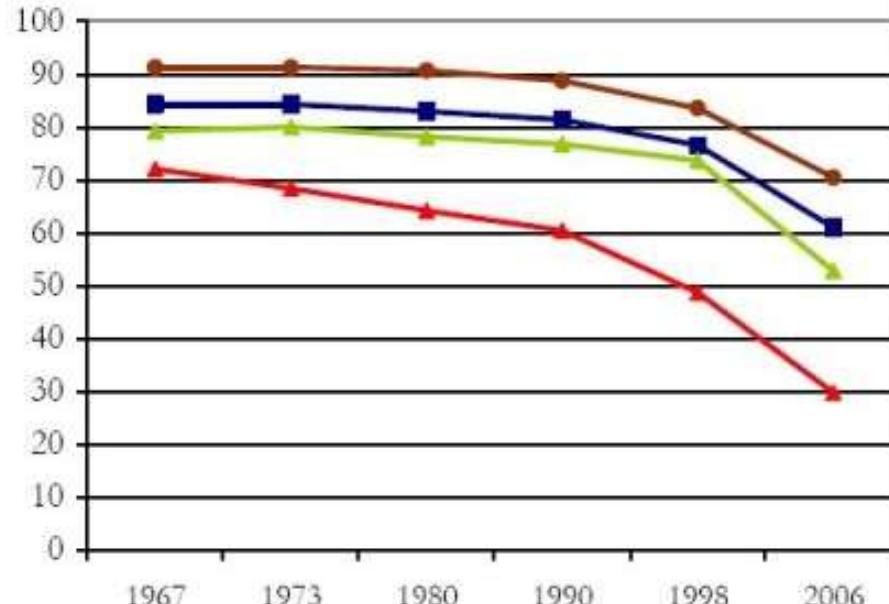
Révolution française
1801: Concordat > fabriques d'église

Ontkerkelijking, nou en ...?

Sécularisation
après la Deuxième
Guerre Mondiale

Situation critique
dans les années
2000

Recherche
M. Hooghe et
al. (2004)
KU Leuven

En Flandre circa 1800 églises paroissiales
73 églises désaffectées depuis 2013.

Note de concept du Ministre Bourgeois

- Juin **2011**
- Préoccupation marquée pour l'avenir des églises paroissiales
- Coûts des églises > Mise en relation concrète des autorités ecclésiastiques et civiles
- Etablissement d'un « Plan de gestion des églises paroissiales »
- **Kerkenbeleidsplan** : déterminer une **vision à long terme sur l'avenir des églises** paroissiales sur le territoire de chaque commune en région flamande, en concertation avec les autorités épiscopales et communales

Catégoriser toutes les églises d'une commune :

- **Valorisation (*valorisatie*)**
  - > toutes les activités pour renforcer la valeur de l'église
- **Utilisation concomitante (*medegebruik*)**
  - > d'autres cultes chrétiens utilisent l'église
- **Destination secondaire (*nevenbestemming*)**
  - > Utilisation multifonctions : "répartition du temps"
  - > Utilisation partagée : "répartition de l'espace"
- **Réaffectation (*herbestemming*)**

UTILISATION
CONCOMITANTE

DESTINATION
SECONDAIRE

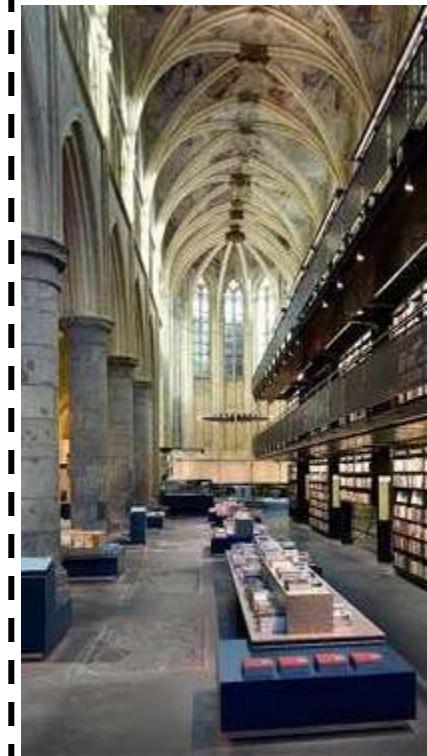
Soustraire au culte

REAFFECTION

VALORISATION

Répartition du temps
et de l'espace

EGLISE PAROISSALE
Sint-Martinus Stevoort

UTILISATION
CONCOMITANTE
Orthodoxes
Sint-Jozef Anvers

VALORISATION
Tour guidé
Église de Saint-Pierre
Sint-Pieters-Rode

VALORISATION
Concert
Sint-Antonius
Edegem

DESTINATION
SECONDAIRE
(répartition du
temps)
Heilig Kruis
Boekhoute

DESTINATION
SECONDAIRE
(répartition du
temps)
Heilige Lodewijk van
Montfort Deurne

DESTINATION
SECONDAIRE
(répartition de
l'espace)
Bibliotheque dans
l'église – Kaulille
(Limbourg)

RÉAFFECTATION
The Jane Restaurant –
Anvers

Plan de gestion des églises paroissiales *kerkenbeleidsplan* : objectifs

- Avoir en vue l'utilisation future des églises paroissiales
- Planifier les investissements d'entretien ou de restauration
- Anticiper les mesures à prendre en cas de réaffectation ou de destination secondaire

Evolution dans l'Eglise Flamande
-> nouvelles entités pastorales

Importance juridique :

- Condition pour l'obtention des subsides des Autorités flamandes
- Obligatoire dès le 1/1/2015 pour les nouvelles primes pour les églises classées
- Obligatoire pour les 134 communes avec un dossier “église” sur la liste d'attente de la Région Flamande
(s'il n'y a pas de “kerkenbeleidsplan” fin 2017, le dossier est supprimé de la liste)

CONCEPTNOTA "Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk"

GEERT BOURGEOIS

viceminister-president van de Vlaamse Regering

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Datum : 24 juni 2011

Beleidskader:

Regeerakkoord Vlaanderen 2009-2014: "Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving"

Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2009-2014, ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014, ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Beleidsbrief Onroerend Erfgoed 2010-2011, ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2010-2011, ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Kerken- & pastorieënplan – Zone Grimbergen

Verle
27 juni 2013

Ontwerp

KERKENBELEIDSPLAN

PAROCHIEKERKENPLAN

Een toekomst voor de kerken van Riemst

STAD DENDERMONDE

15 april 2017

24 JUNI 2015
CONVENTIEPLAAT AANGET
Maatschappijontwikkeling Oo. 2770 Aarschot

Kerkenbeleidsplan – plan de gestion (stratégique) des églises (paroissiales)

GLOBAAL
KERKEN-EN
PASTORIEPLAN

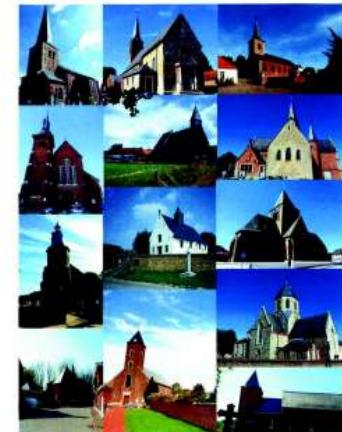
Centraal kerkenbeleid Aartschap
Deelwij Aartschap

Deel 1

2020: circa 185 plans des
300 communes

City Aartschap
Deelwij Aartschap
Update op 03/03/2017

KERKENBELEIDSPLAN ZWALM

Goedgekeurd in de gemeenteraadszitting van 13.10.2016

De gemeentesecretaris,
Tineke Van Nieuwenhuize

De voorzitter van de gemeenteraad
Wimert Baudewijn

Plan de gestion des églises paroissiales : contenu

Le plan doit comporter, pour chaque église paroissiale :

- valeur historique-culturelle
- possibilités architecturales (compartimentage...)
- état physique du bâtiment
- ressources propres
- environnement spatial : social, culturel, site urbain ou rural, paysage
- utilisation actuelle
- fonction des églises paroissiales
- intérêt possible d'autres acteurs
- Plan d'action pour le futur

Utilisation des églises paroissiales : Directives des évêques flamands

- Quelle utilisation est possible et admise dans les églises paroissiales ?
- Qui décide, pour quelle utilisation ?

The image shows the front cover of a booklet titled "Richtlijnen van de Vlaamse Bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken". The cover features a photograph of the interior of a Gothic-style church with wooden pews and a large organ. The CRKC logo is in the top left corner. The right side of the cover contains text in Dutch.

Richtlijnen van de Vlaamse Bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken

Uitvoering

Aanbodhuizen van de katholieke kerken zijn een meerluig gebouwd en kunnen niet gebruikt worden. In de eerste plaats zijn het geestelijke functionarissen die daarvoor goed, belangrijk en noodzakelijk zijn. Aanbodhuizen en andere religieuze organisaties zijn uitsluitend voor de kerk en voor de gemeenschap van de kerk en voor de gemeenschap van God die voor hen bestaat aangewezen in de katholieke kerk. Verder zijn ook cultureel en sociaal, maar ook commerciële en maatschappelijke activiteiten toegestaan. Ze zijn verondersteld om te geven aan de gemeenschap een goede en positieve indruk van de kerk, maar niet van de kerk.

De katholieke kerkgemeenschap van Vlaanderen denkt nu over de toekomst van de kerkgemeenschap die haar tot dan toe voortgezet heeft. Daarbij staat heel erg de vraag welke kerken nodig zijn voor de uitvoering van hun pastoraal opdracht. Daarom wordt aandacht gegeven aan de vraag waarin de samenhang en de overheidspower tussen de kerkgemeenschap en culturele en maatschappelijke functies kunnen ingaan worden, met respect voor de eigenheid en geschiedenis van het gebouw.

In overweging dat de vraag van de Vlaamse regering zowel kerkgemeenschappen als parochies in gesprek gaan met de overheid, is overeenstemming over het gebruik van de parochiekerken. Om dit gesprek lange gelijke wegen te laten verlopen, overleggen de Vlaamse Bisschoppen, op basis van enkele definitie, de volgende richtlijnen:

1. Kerkgebouw gebruik

De parochiekerk is het huis van een pastoraal gezagsverband dat moet corresponderen aan de katholieke kerk. De parochiekerk staat voor beschaving van deze specifieke gezagsverbanden. In de eerste plaats voor geest, beginnig, uitgang en uiterlijke vieringen. De dienstelijke gezagsverbanden liggen in de parochiekerk ook gehuisvest onder andere pastoraal activiteiten. Hoopverblijf op het moment van de consecratie of de misviering.

2. Interieur

Onder voorstaande vertrekken we intussen dat, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de bezoekers van het kerkgemeenschap in al zijn aspecten kunnen verwachten en beleven een religieus, historisch en cultureel, architectuur en bouwkunst, waarbij de kerkgemeenschap aan een occasioneel en passant gebruik van het kerkgemeenschap voor kunsttheatering, concerten, vissen en dergen, congresen of sportevenementen.

3. Winkelpanden

Hetzelfde belangt ook de herinneringswaarde van het kerkgemeenschap voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke gezagsverbanden.

4. Maatschappelijke functie

Wanneer een parochiekerk nog wel voor religieuze activiteiten gebruikt wordt, maar in grote mate voor de katholieke gezagsverband, kan men een heroverbouwing overwegen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een multifunctioneel gebruik en een gesloten gebruik.

5. Multifunctioneel gebruik

Is een heroverbouwing in de top voorbereid, wijst dat het kerkgemeenschap activeren, buiten de kerk van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt wordt.

1 Identificatie

RUIMTELIJKE CONTEXT - KADASTERPLAN

Naam van de kerk	Christus Koningkerk
Parochie	Christus Koning
Adres - Ligging	Straat Langdorpsesteenweg 2 Plaats 3200 Aarschot
Eigenaar	Kerkfabriek
Bestemming gewestplan	Woongebied
Provinciaal ruimtelijk uitvoeringplan	Grens Gemeentelijk RUP Elisabethlaan – onbestemd kleinstedelijk gebied Aarschot.
Implanting in de dorpskern: Ontstaan en groei	Als gevolg van de bevolkingsstijging aan de noordkant van Aarschot werd in de jaren 1950 de nood aan een nieuwe kerk gedefinieerd en ingevuld.
Typologie (soort gebouw)	Moderne zaalkerk in schelpvorm.
Eventuele geklasseerd of als waardevol erkend. Bescherming	Erkend als waardevol gebouw door de Provincie Vlaams-Brabant Niet beschermd, niet vastgesteld.

2 Beschrijving

A Cultuurhistorische waarde

BESCHRIJVING KERKGEBOUW EN MEUBILAIR

Kerkgebouw:

Moderne zaalkerk in vorm van Sint-Jacobusschep, zonder zichtbelemmerende elementen, gebouwd in 1962-1963.

Aan de westelijke zijkant van de hoofdkerk: afgesloten weekkapel.

Aan de zuidkant: doopkapel. Vrijstaande kerktoren.

Zelfdragend doksaal boven halve breedte van Ingang (4 dubbele deuren).

Grote muurschildering (van de hand van Maurice Nevens), met als thema Christus Koning, achter hoofaltaar.

Meubilair:

Hoofaltaar in natuursteen; altaar in weekkapel in natuursteen; doopvont in natuursteen; 3 wijwatervaten in natuursteen; houten beeld O.L.Vrouw met kind in hoofdkerk; houten beeld van O.L.Vrouw Onbevlekke Ontvangenis in weekkapel: alle van zelfde ontwerper, William De Backer (ook bekend als Guillaume De Backer), die de houten beelden ook zelf gebeeldhouwd heeft.

Preekstoel in travertijn (cf. zullen Colosseum en façade Sacré-Cœur).

Tabernakel (hoofdkerk); muurtabernakel (weekkapel); godslamp; 6 kandelaars; Paaskandelaar: alle van zelfde goudsmid, Frans Brans.

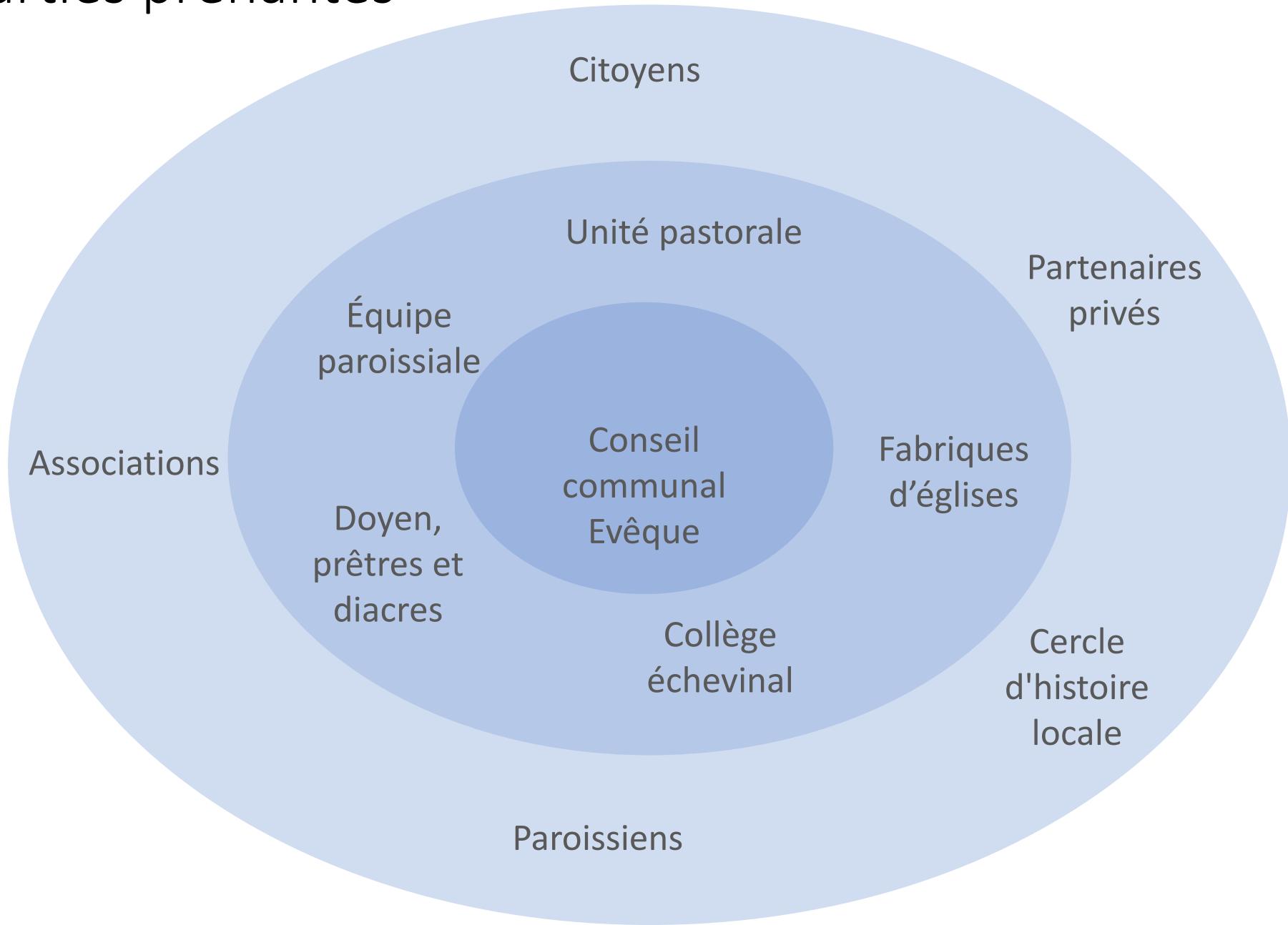
Vender 88 lange essenhouten zitbanken voor c.500 mensen; altaar in hout met beeldhouwwerk Laatste Avondmaal (doopkapel); Johannusorgel; Verviersbeeld; Kruisweg.

ARCHIEVEN EN BRONNEN

- Brochures '50 jaar Christus Koningkerk' (november 2013) en '25 jaar Christus Koningparochie' (oktober 1983).
- Inventaris Kerk Christus Koning.
- Verslagen Monumentenwacht (meest recent bezoek: 25 juni 2013).
- De archieven van sinds het ontstaan van de parochie (7 november 1957) worden bewaard in de pastorie.

Parties prenantes

Risque de négativité...

Mais, potentiel énorme
PARTICIPATION est crucial !

Plan d'étapes - REDACTION

- PHASE 1 : plan pastoral
- PHASE 2 : dialogue Eglise – Autorités civiles,
consulter population et paroissiens
- PHASE 3 : rédaction inventaires des églises
décider sur un plan futur commun
> finaliser le kerkenbeleidsplan
- PHASE 4 : approbation par l'évêque et conseil municipal
- PHASE 5 : informer la population
- APRÈS LE *KERKENBELEIDSPLAN* : implémentation

Dekanaat Geraardsbergen

Als burgers over hun kerk praten

Diverse parochies en gemeenten betrekken bevolking bij de uitbouw van hun kerkenplan

- Conceptnota-Bourgois zet aan tot gedragen kerkbeleid
- CRKC helpt parochies en gemeenten bij het betrekken van burgers
- Concrete invulling van participatievariant van kerk tot kerk

Christel BOUWEN-RAGTS

In juli 2016 publiceerde eenmalig minister van Koninginleerde Bouwees Gert Bourgois (SP-Vlaams) zijn conceptnota 'Gedragen kerkbeleid'. Daarmee gaf de Vlaams regering de kerkelijke en parochiale overheden de opdracht om parochies en gemeenten te lanceren in hun werkzaamheden aan de uitvoering van de gebouwen.

Dit moet volgens de nota vooral lokale voorvalen zijn. „Het in relasionele houdingen van de lokale context en lokale gewestigheden te noodzakelijk blijft zoeken naar gedragen en haalbare oplossingen“, zo luidt de tekst. „Hier en daar doen burgers dan ook actief mee omdat bij hen interesse van een kerkbeleidsplan is.“

Parochies en gemeenten die een participatieve ontwerp-fase, kunnen voor beginstap onder meer rekenen bij de Centraal voor Religieuze Kwesties en Cultuur (CRKC), een apartement voor het religieus erfgoed. „Met het omtrekken van een kerkbeleidsplan gaan wij uit van een proces in zes stappen“, legt Jonas Dancens van CRKC uit. „Allereerst heb je nodig aan een gedragen parochial-

kerkenplan (daarvoor zijn dekenaat, parochie en bisschop aanwezig vereist).“

„Op parochiaal niveau in die fase brengt de parochie een gedragen plan op tafel. Soms bevat dat het parochiale plan bestaande al welke kerken behoorden in orden voor de erkenning en inclusie gekomen van nieuwe of herbevoorringer kringen. In andere gevallen groeit die bestelling pas nadat“, legt Jonas Dancens toe. „Dat verdere proces wordt doorgaande aangevoerd door een geïnspireerde leger van parochiale voorzitters en leiders, maar ook door kerkdienstleden en parochiale beleidsorganen. Elk vergelijkt de stand van zaken van parochies en gemeenten en maakt een geïntegreerde inventaris van de gebouwen.“

Participatie leidt vaak tot originele ideeën, ook voor de pastoraal

Doet bij de samenstelling van dat overlegorgaan sprekend hier en daar gedragenheid een rol? Zo wedt in het West-Vlaams Postkapelle, waar de parochie de Onze-Lieve-Vrouwkerk zal delen met de brabantsche kinderopvang en een anderstedelijke kinderopvang van kinderen tien, gekenmerkt door brede vertegenwoordiging.

Zeker voor de ontwikkeling van de liturgische missie mogen we mensen uit diverse huishoudens uit verschillende kerkelijke tradities betrekken. „Dit is een belangrijke voorwaarde voor de uitvoering van het kerkbeleidsplan“, aldus de voorzitter van de parochie. „Daarnaast betrekken we burgers daarmee van het parochieleven buiten in kantoor en architectuur. Vlaams dient een Facebookhouders en de bevolking ook op de hoogte.“

[Meer over dit artikel en meer...](#)

In Postkapelle informeert een uitgroeiparochie de bevolking. ©Vlaamse Kerkenbond

Importance de la communication

Nieuwlevenatkerk

Facebook heeft een plan

Nieuwlevenatkerk

Stampagina

Info

Foto's

Wind- & tuin

Video's

Evenementen

Berichten

Een pagina maken

Voor jou uitgelicht

Plan d'étapes IMPLÉMENTATION

étape 1

- “**Groupe de travail des églises**” – ENSEMBLE et en DIALOGUE **étape par étape**

étape 2

- **Sessions de participation** – chercher une nouvelle destination ensemble avec toute la population locale

étape 3

- **Études de faisabilité** – analyser la faisabilité financière et pratique du plan

étape 4

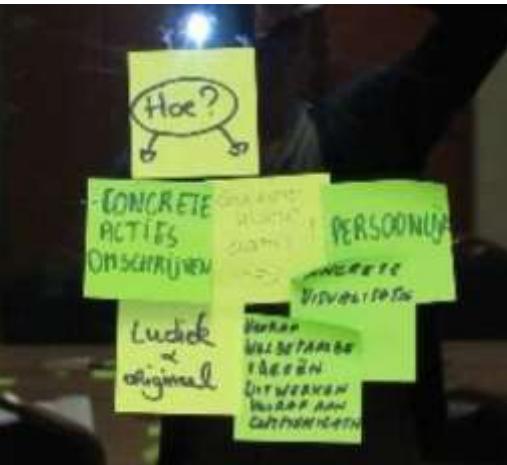
- **Exécution et gestion** – réalisation des plans et structure de gestion pour l'église

**finances, volontaires, église ouverte, temps intermédiaire,
patrimoine religieux mobilier, bonne communication**

World-café

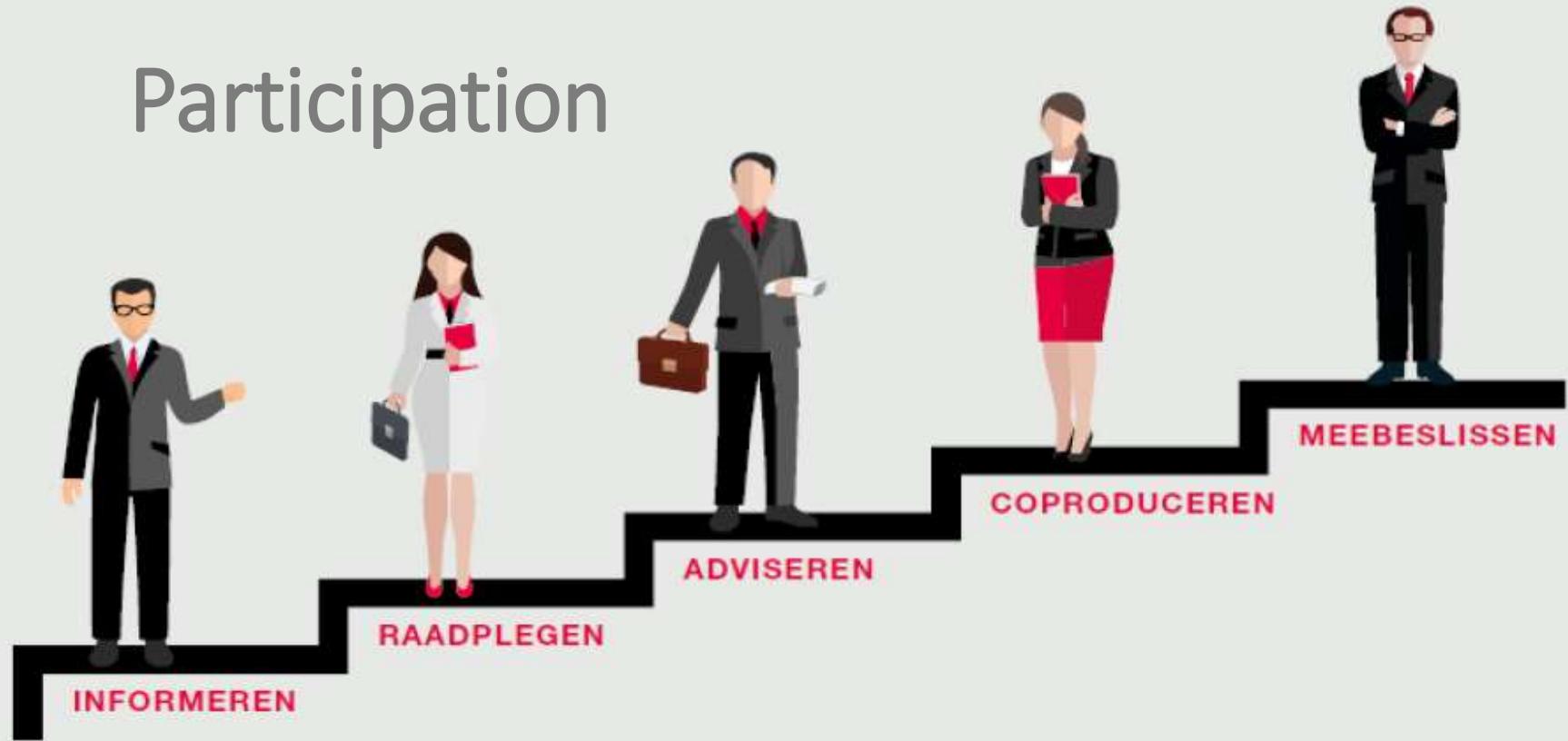
Brainstorm – post-its

Dessins et maquettes

Participation

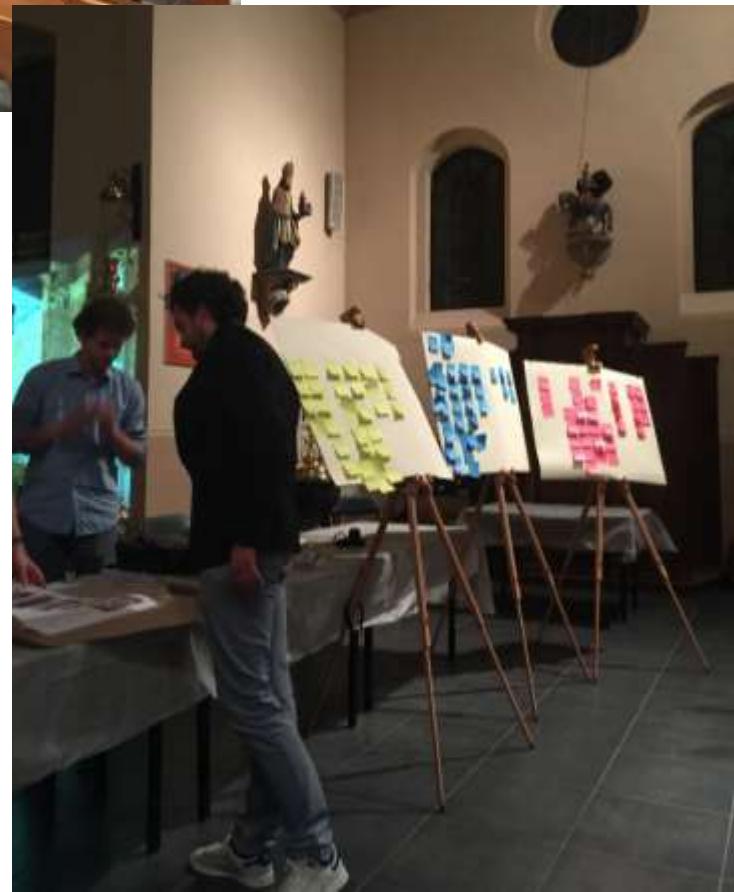
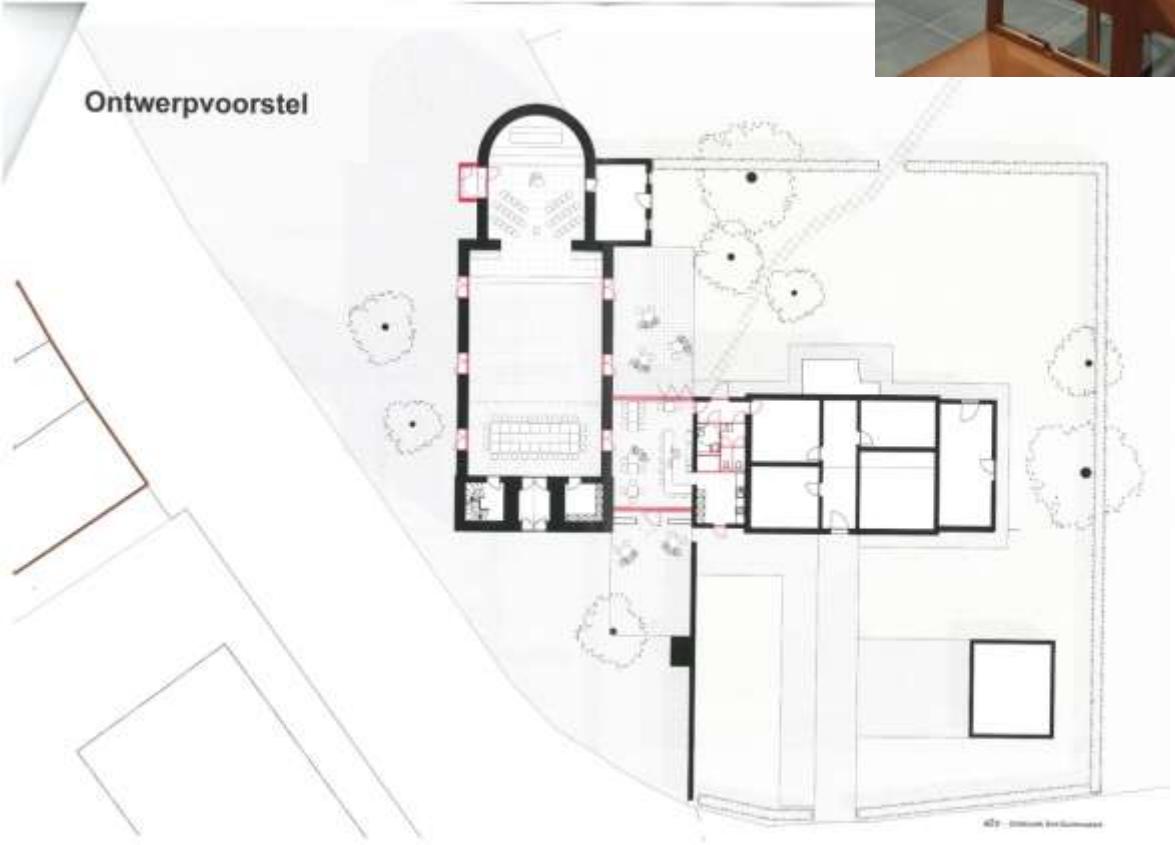
VEERKRACHTIGE DORPEN

DE KERK ALS
DORPSKNOOPPUNT

Consulter la population

Exemples de Limbourg UHasselt

Poelkapelle heeft een plan

Destination concomitante
Garderie et église

Onze-Lieve-Vrouwekerk
Poelkapelle,
West-Vlaanderen

www.facebook.com/nieuwlevenatkerk

BEPaal DE TOEKOMST!

OVERSLAG, 29 MAART 2018

Soirée de consultation/participation :

- Introduction: pourquoi, relation historique village/église, exemples
- discussion par tables
- synthèse

Sint-Bavokerk Zingem

GEBOUW en HUIDIG GEBRUIK

Hoeveel diensten gaan er nog door? Eucharistievieringen, gebedsmomenten, begrafenissen, huwelijken, etc.

Welke (religieuze) gebruiken zijn verbonden aan uw kerk?

Wat maakt deze kerk uniek? (erfgoedwaarde, appreciatie)

Wat is de betekenis van de kerk voor u?

Wat is de staat van het gebouw?

Wat kan er beter aan het gebouw (renovatie, verwarming...)?

Omschrijf de omgeving rond de kerk - plein, park, groen, horeca - Hoe maakt de kerk deel uit van het dorpsgebeuren?

TOEKOMSTIG GEBRUIK

Zou u opteren voor een **nevenbestemming** (gedeeld profaan en liturgisch gebruik) of een **herbestemming** (onttrekking aan de eredienst, profaan gebruik)?

Bij eventuele nevenbestemming, welke rol kan deze kerk betekenen in de toekomstige pastoraal van de parochie Zingem-Kruishoutem-Petegem?

Ziet u de toekomst van de kerk als publiek, privaat of gecombineerd?

Welke ideeën heeft u voor de toekomst van uw kerk?

SPIRITUEEL (is grote of kleine liturgische ruimte nodig? Of helemaal niet? Stilleplaats, welke occasionele vieringen,...)

SOCIO-CULTUREEL (activiteiten verenigingen, voorstellingen, concerten, eetgelegenheden, feesten, vergaderruimte, loketfunctie, ontmoetingsruimte, ruimte school...)

COMMERCIEEL en PRIVAAT (vb. verkopen lokale producten, promotie toerisme, private initiatieven...)

ANDERE...

Synthèse en séance plénière
Communication de l'info au groupe de travail

Plan d'étapes IMPLÉMENTATION

étape 1

- “**Groupe de travail des églises**” – ENSEMBLE et en DIALOGUE étape par étape

étape 2

- **Sessions de participation** – chercher une nouvelle / destination ensemble avec toute la population locale

étape 3

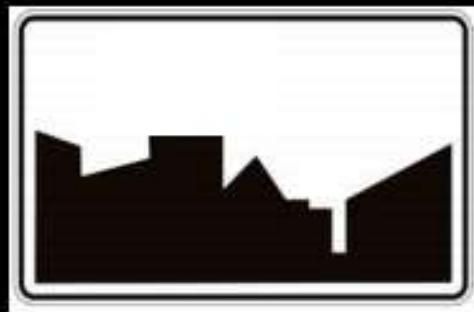
- **Études de faisabilité** – analyser si un plan est financièrement et pratiquement faisable

étape 4

- **Execution et gestion** – réalisation des plans et structure de gestion pour l'église

finances, volontaires, église ouverte, temps intermédiaire, patrimoine religieux mobilier, bonne communication

Projectbureau Herbestemming Kerken
Begeleidingsaanbod voor steden en
gemeenten en kerkbesturen
voor haalbaarheidsonderzoeken rond de
toekomst van parochiekerken

Samenwerkingsverband
VVSG – VLINTER – KCVS
VLAAMS BOUWMEESTER
CRKC

MP G.BOURGEOIS (erfgoed) EN MIN. L.HOMANS (eredienst en binnenlands bestuur)

AANVRAAGFORMULIER

BEGELEIDINGSTRAJECT HAALBAARHEIDSONDERZOEK VOOR HERBESTEMMING VAN EEN PAROCHIEKERK

AANVRAAG IN TE DIENEN UITERLIJK 22 SEPTEMBER 2017

Vul minstens de noodzakelijke gegevens in. U kunt voor de gevraagde omschrijvingen meer regels nemen dan voorzien, maar beperk u tot het aangeven van belangrijkste aspecten. We contacteren u eventueel zelf voor bijkomende gegevens. Let wel: het aanvraagformulier moet altijd door de betrokken gemeente en het betrokken kerkbestuur worden ondertekend. Alleen als het kerkgebouw onttraden is aan de eredienst volstaat een ondertekening door de gemeente.

Zo u dat wenst kunt boven dit formulier **VERTROUWELIJK** noteren.

Gemeente

Contactpersoon voor dit dossier (naam en dienst, telefoonnummer, mailadres)

Kerkbestuur of centrale kerkbestuur

Contactpersoon vanuit het kerkbestuur of centrale kerkbestuur voor dit dossier (naam en dienst, telefoonnummer, mailadres)

Wenst zich kandidaat te stellen voor een begeleidingstraject haalbaarheidsonderzoek voor de herbestemming van volgende parochiekerk

Parochiekerk (naam, ligging)

Beschermingsstatuut (omschrijf kort: niet/wel/gedeeltelijk beschermd als monument, beschermde omgeving)

VIERDE OPROEP: BEGELEIDING BIJ HERBESTEMMING VAN PAROCHIEKERKEN

Gemeenten en kerkbesturen kunnen vanaf 15 augustus een aanvraag indienen voor een begeleid haalbaarheidsonderzoek voor de volledige herbestemming of de nevenbestemming van een parochiekerk. Het Projectbureau 'Herbestemming Kerken' begeleidt dit traject. De uiterste datum om een aanvraag in te dienen is 22 september 2017.

Dit aanbod is bedoeld voor gemeentebesturen en kerkbesturen die samen willen onderzoeken of concrete suggesties voor het toekomstig gebruik van een kerkgebouw op een kwalitatieve en betaalbare manier uitvoerbaar zijn. Het haalbaarheidsonderzoek is de voorbereiding voor een daadwerkelijk uit te voeren project.

CONTEXT

De Conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse Parochiekerk' van 24 juni 2011 en de Omzendbrief van 30 september 2011 van Vlaams minister voor Binnenlands Bestuur en Onroerend Erfgoed Geert Bourgeois zetten de uitdaging voor de toekomst van de kerken bij alle steden en gemeenten op de kaart.

Steden, gemeenten en kerkbesturen staan hierbij voor een grote uitdaging. Het vinden van andere zinvolle en betaalbare bestemmingen voor kerken ligt niet voor de hand. Bovendien is het belangrijk dat transformaties van kerken niet alleen doordacht maar ook op een gevoelige en kwalitatieve manier gebeuren.

Petites interventions architecturales ou nouvelles meubles

Estimation des coûts en 2019

Plan pluriannuel 2020-2025

Home | Pers | Publicaties | Veel gestelde vragen | Nieuws | Vacatures | Agenda NL | FR

Roerend erfgoed **Onroerend erfgoed** **Kenniscentrum** **Wie zijn we?** **Contact**

Home » Onroerend erfgoed » Databank praktijkvoorbeelden

Databank praktijkvoorbeelden

Trefwoord

Naam (nieuwe en oorspronkelijke)

Adres

Type bestemming

Valorisatie **Medegebruik** **Nevenbestemming (multifunctioneel gebruik)**

Nevenbestemming (gedeeld gebruik) **Herbestemming**

Bisdom

Aartsbisdom - Vicariaat Bisdom Antwerpen Bisdom Brugge
 Vlaams-Brabant en Mechelen Bisdom Gent Bisdom Hasselt
 Brussel en Wallonië Buitenland

Beschermingsstatuut

Geen Monument Stadsgezicht
 Dorpsgezicht Landschap

Parochiekerk

Ja Nee Voormalig

Bevestigen

Exporteer

Handleiding exporteren

Bekijk ook voorbeelden op www.herbestemmingkerken.be.

Roo-kerk (Sint-Bavo)
Oorspronkelijke naam: Sint-Bavo
Bisdom: Bisdom Gent

Destination secondaire Eglise de Gontrode, Oost-Vlaanderen

ROO-KERK
CONTRODE

(c) Fotoafname Hugo Lefevre

Plan d'étapes IMPLÉMENTATION

étape 1

- “**Groupe de travail des églises**” – ENSEMBLE et en DIALOGUE étape par étape

étape 2

- **Sessions de participation** – chercher une nouvelle / destination ensemble avec toute la population locale

étape 3

- **Études de faisabilité** – analyser si un plan est financièrement et pratiquement faisable

étape 4

- **Execution et gestion** – réalisation des plans et structure de gestion pour l'église

finances, volontaires, église ouverte, temps intermédiaire, patrimoine religieux mobilier, bonne communication

L'importance des volontaires et des associations locales

L'importance de la
continuité pour
les volontaires

Contracts pour l'utilisation concomitante ou destination secondaire

GEBRUIKSOVEREENKOMST
bij het eenmalig gebruik van het kerkgebouw (naam):.....

TUSSEN ENERZIJD:

De Kerkfabriek (naam).....,
met zetel te (adres).....,
en ondernemingsnummer: .....
vertegenwoordigd door: ....., voorzitter en ....., secretaris (naam en functie),
Hierna genoemd de 'Kerkfabriek'

EN ANDERZIJD:

.....(naam organisatie/bedrijf),
met zetel te .....,
ondernemingsnummer ....
vertegenwoordigd door....., ... (functie),
or
.....(naam indien het om een private persoon gaat),
met woonplaats te (adres): .....,
Hierna genoemd de 'gebruiker'

WORDT VOORAFGAAND GESTELD ALS VOLGT:

Overwegende dat de gebruiker wenst gebruik te maken van de ruimtes en bijhorende accommodatie in bovenvermeld kerkgebouw conform de Richtlijnen van de Vlaamse Bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken, het huishoudelijk reglement, onderhavige overeenkomst en in het algemeen conform de hierop van toepassing zijnde regelgeving, waaronder het burgerlijk wetboek en het kerkelijk wetboek van canoniek recht;

Overwegende dat de gebruiker verklaart voldoende in kennis te zijn van de inhoud en de dragswijde van voormelde bepalingen, kennis die voortvloeit uit de eigen onderzoeksplicht in hoofde van de gebruiker en die hem desgevallend verder werd toegelicht door de Kerkfabriek, zodanig dat de instemming van de gebruiker met onderhavige overeenkomst volledig geïnformeerd en vrij gevormd werd;

GEBRUIKSOVEREENKOMST
bij het medegebruik van het kerkgebouw .....

TUSSEN ENERZIJD:

De Kerkfabriek (naam).....,
met zetel te (adres).....,
en ondernemingsnummer: .....
vertegenwoordigd door: ....., voorzitter en ....., secretaris (naam en functie),
handelend in uitvoering van de beslissing van de Kerkfabriek van (datum)
na het bekomen van het principieel akkoord van de pastoor
en het principieel akkoord van de bisschop van (datum)
Hierna genoemd de 'Kerkfabriek'

EN ANDERZIJD:

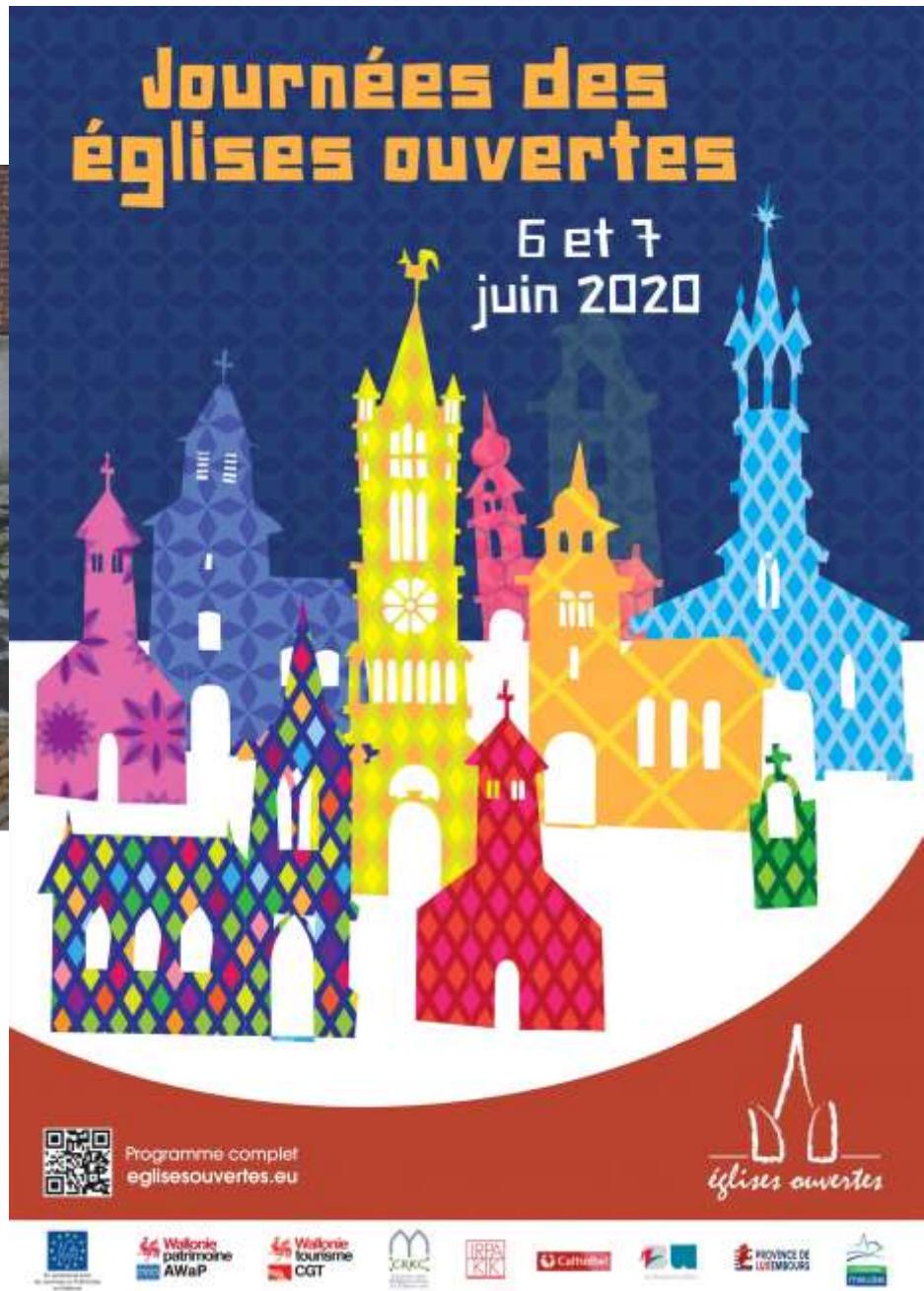
.....(naam organisatie), met zetel te ....., ..., ondernemingsnummer .... en
vertegenwoordigd door....., ... (functie),
Hierna genoemd de 'gebruiker'

Sur le site web
www.crkc.be

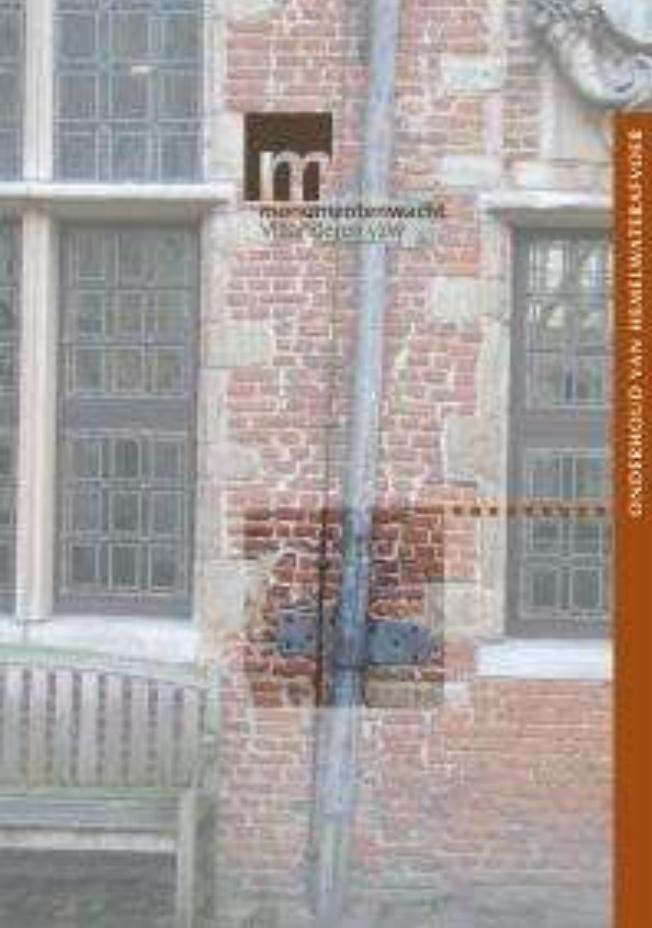
Églises ouvertes

- Une église accessible et accueillante → importance de la sécurité !
- Calendrier pour les églises: Journées Eglises Ouvertes, Journées du Patrimoine et autres activités

Importance de la
maintenance
préventive

Délai important entre la décision de réaffecter et la nouvelle destination

Importance de l'inventaire du patrimoine religieux mobilier

Patrimoine religieux mobilier : valoriser et selectionner

stappenplanreligieuserfgoed.be

STAPPENPLAN VOOR WAARDEREN
SELECTEREN EN HERBESTEMMEN
VAN ROEREND RELIGIEUS
ERFGOED IN PAROCHIEKERKEN

Home | Alle downloads | Contact

Zeeken

1. VOORBEREIDING

2. INVENTARIS

3. WAARDEREN

4. SELECTIE EN BESTEMMING

5. UITVOEREN BESTEMMINGSPLAN

6. AFRONDEN

Deze **handleiding** wil aan kerkbesturen een concreet instrument aanreiken om de hun toevertrouwde erfgoedcollecties op een verantwoorde en duurzame manier te kunnen **waarderen, te selecteren en desgevallend te herbestemmen.**

Start het stappenplan >

Ga van start met het volledige traject: van voorbereiding, over waardering en selectie, tot herbestemming.

[Lees verder](#)

Start waardering >

Ga meteen van start met een waarderingstraject voor uw erfgoedcollectie.

[Lees verder](#)

Stappenplan A-Z

- 1. Voorbereiding >
- 2. Inventaris >
- 3. Waarderen >
- 4. Selectie en bestemming >
- 5. Uitvoeren bestemmingsplan >
- 6. Afronden >

Over het stappenplan >

Voor wie is dit stappenplan bedoeld en waarvoor kunt u het gebruiken?

[Lees verder](#)

Nuttige adressen >

Lijst van overheden, instellingen en organisaties die gerelateerd zijn aan de zorg voor religieus erfgoed in Vlaanderen.

[Lees verder](#)

Het stappenplan in één oogopslag

- [Overzicht_stappen.pdf](#)
(PDF, 32.25 Kb)

Alle downloads

Dit stappenplan is een realisatie van de werkgroep Waarderen en herbestemmen roerend religieus erfgoed, een samenwerking tussen het CRKC, Provincie Antwerpen en Provincie Oost-Vlaanderen.

www.stappenplanreligieuserfgoed.be

processus participatif de valorisation avec la communauté locale

CIPAR

WWW.CIPAR.BE

Centre Interdiocésain du Patrimoine et des Arts Religieux

Vier vrijwilligers brengen erfgoed in kaart

Kerk geeft **geheimen prijs**

Vele honderden uren hebben ze er in gestoken, maar het resultaat mag er zijn: vier vrijwilligers inventariseerden het erfgoed van de prachtige Sint-Wilibrorduskerk in Knokke-Heist. Met zo'n inventaris krijgt de kerkfabriek zicht op de samenstelling en de waarde van haar collectie.

Exemples concrets

gemeenschap

activiteiten

feesten

bijeenkomen

vergaderen en creativiteit

dienstverlening

Ruimte

cultuurale

ontmoeten

afschied voor stilte

Eglise Saint-Nicolas Gand

église et espace pour événements
séparation (temporaire) par un mur

Kerk van Brielen, Ieper

Klein-Wetsinge Groningen

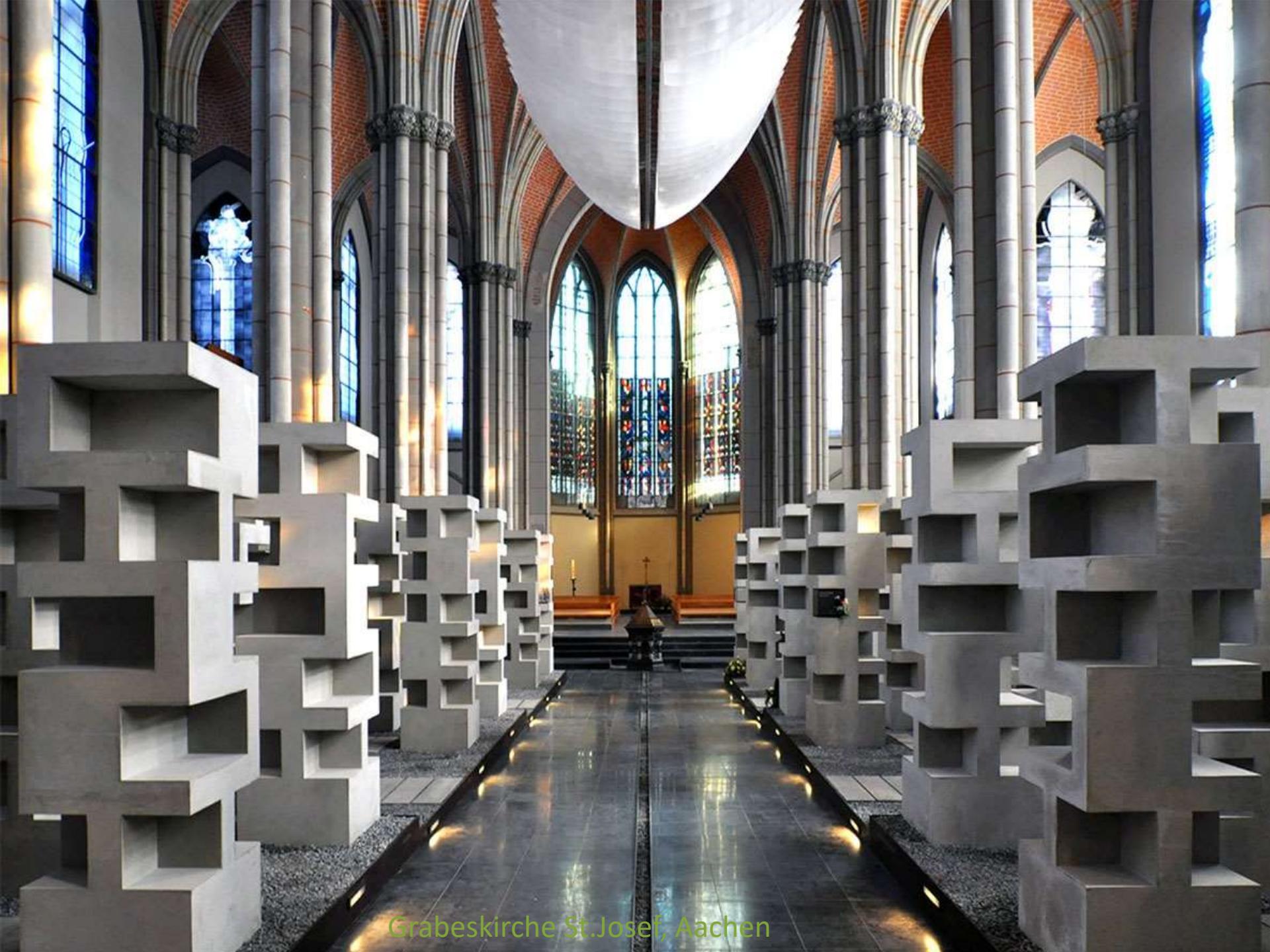
BOEREN & BUREN

Het trefpunt voor beter eten!

Sint-Amants Roeselare

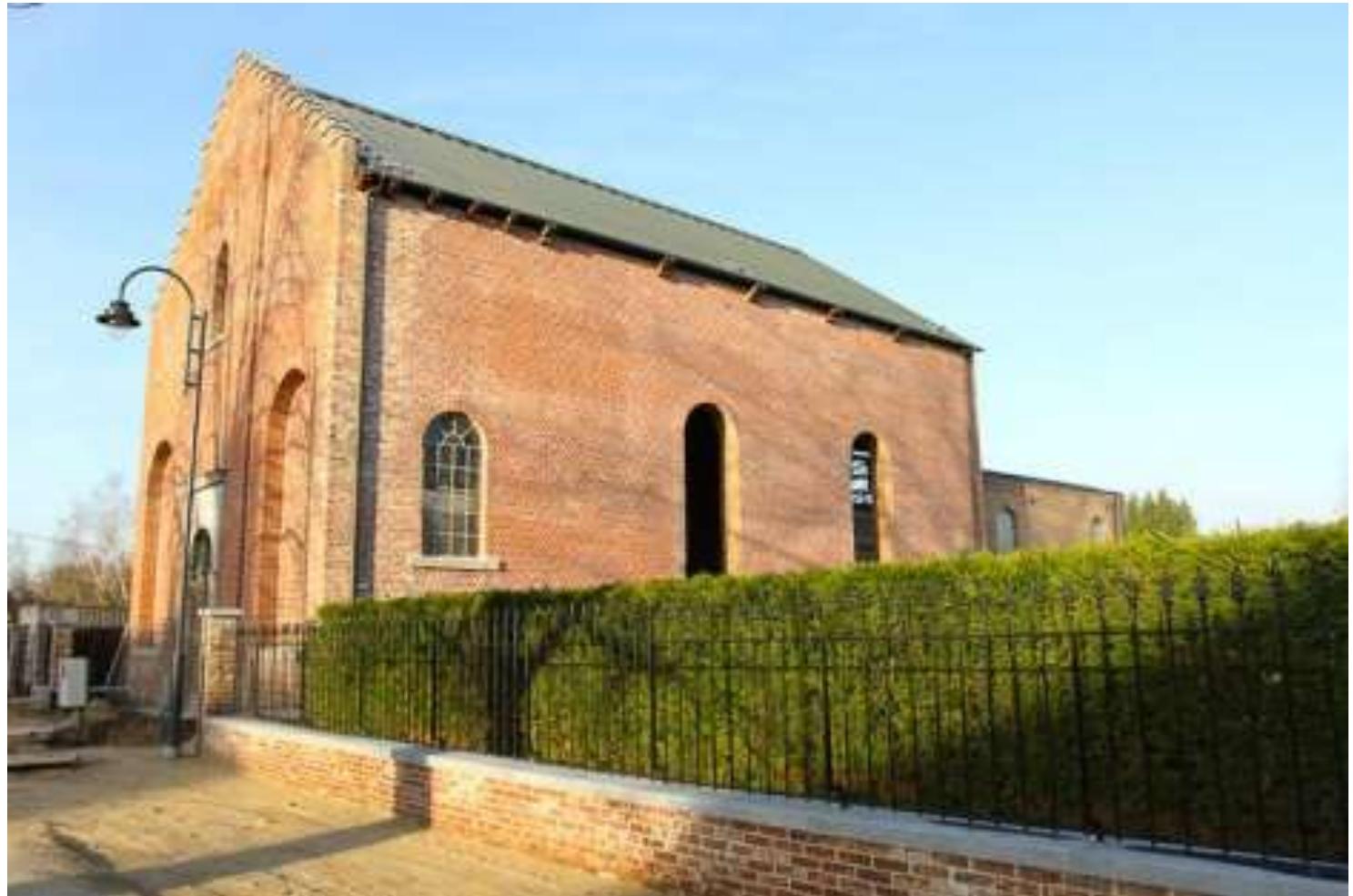

Grabeskirche St.Josef, Aachen

Ulbeek – ancienne église Saint-Roch

Réaffectée en tant que cimetière et espaces et dépôt d'urnes funéraires

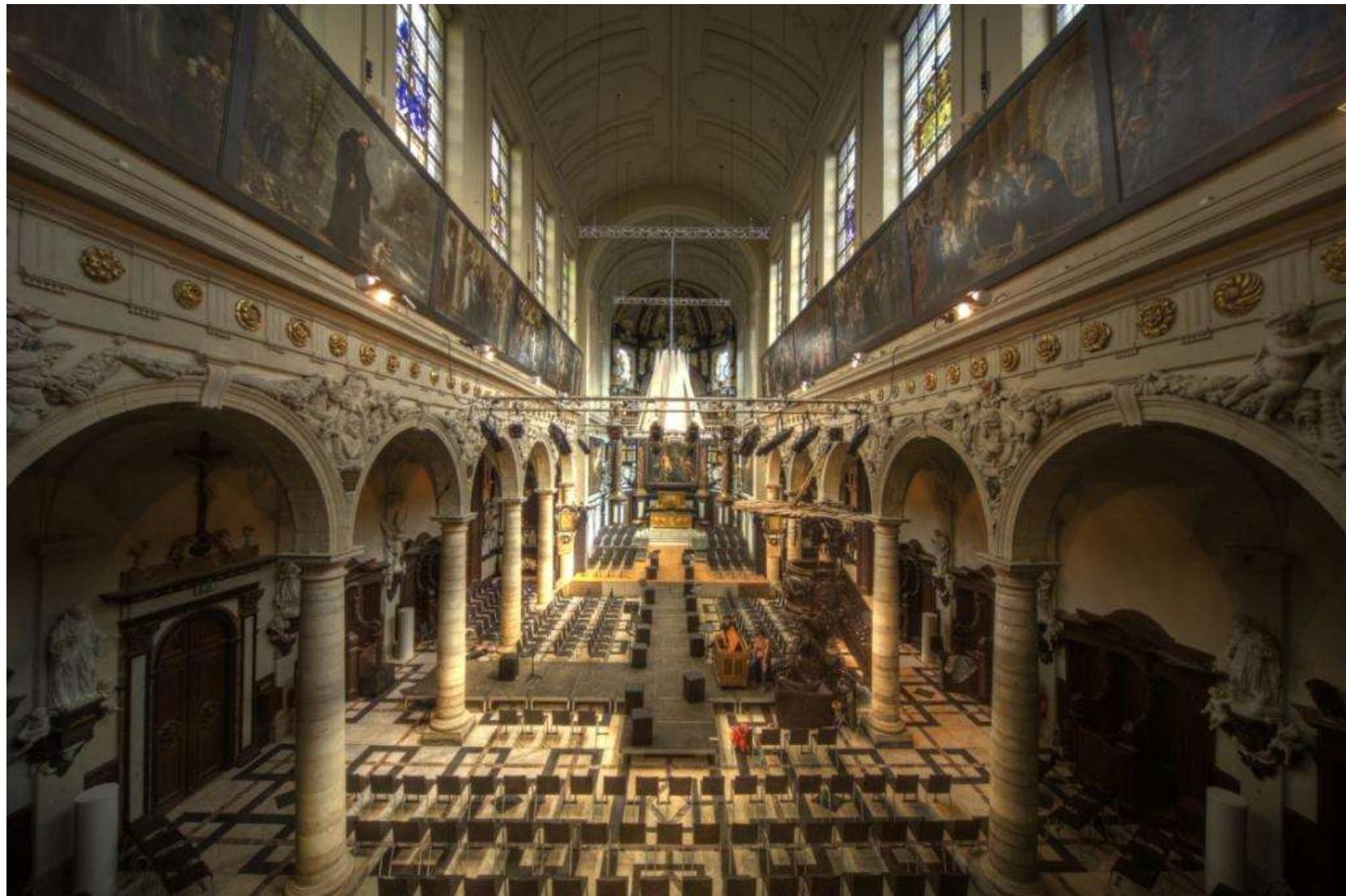

Anvers

Centre de la musique AMUZ

Ypres

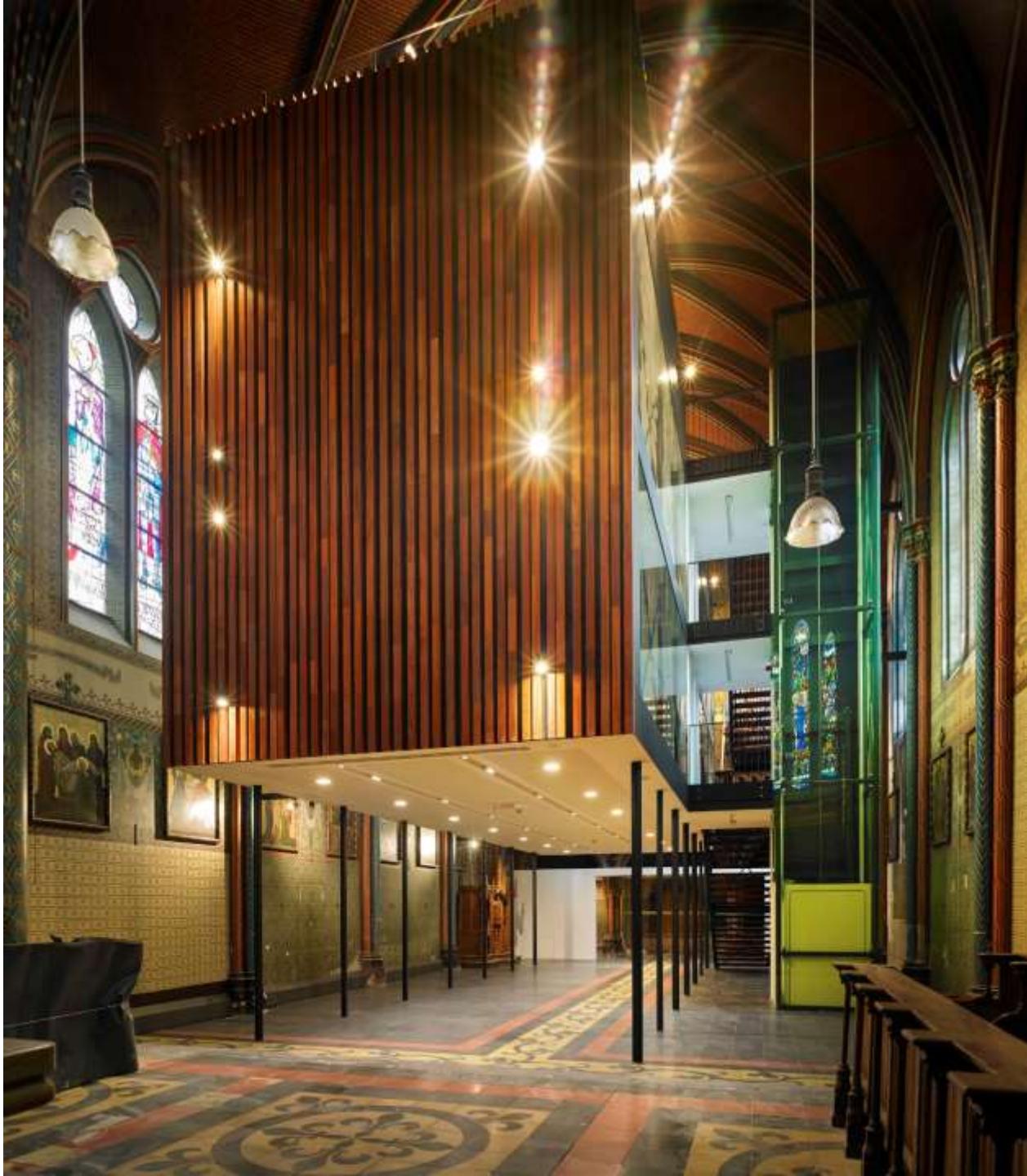
Musée de
l'enseignement dans
l'ancienne église
Saint-Nicolas

Vml. Kloosterkerk paters Recollecten Diksmuide - bibliotheek

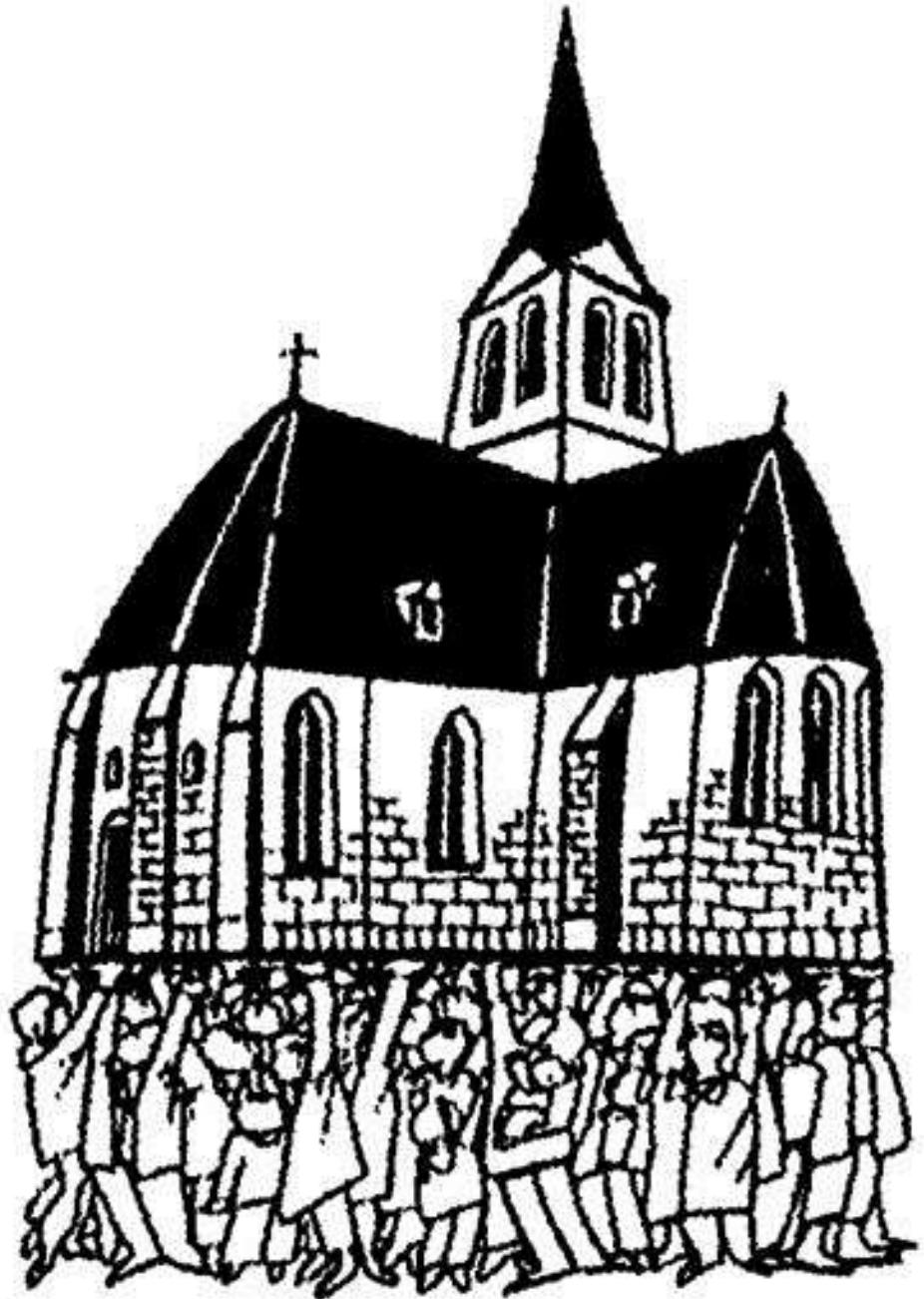

Vml. Kerk Franciscanessenklooster Wuustwezel – gemeenschapsruimte van woonzorgcentrum

©www.kerkeninvlaanderen.be

©www.kerkeninvlaanderen.be

©www.kerkeninvlaanderen.be

©www.kerkeninvlaanderen.be

PARCUM

Contact

PARCUM
Abdij van Park 7
3001 Heverlee
016 406073
www.crkc.be
jonas.danckers@parcum.be

Veiligheidszorg
voor
parochiekerken

